

Anna Wachowiak

XV Ogólnopolski Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

Edukacja Humanistyczna nr 2 (29), 274-275

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

XV Ogólnopolski Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

W dniach 11-14 września 2013 roku, tym razem w Szczecinie, odbył się XV Ogólnopolski Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Organizatorem zjazdu było jak zwykle PTS oraz Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Szczecińskiego. Tematyka zjazdowa zawarta została w pytaniu – będącym jednocześnie tytułem ramowym obrad: „Co po kryzysie”.

Zjazd rozpoczął się bardzo ciekawym wykładem inauguracyjnym *W jakich czasach żyjemy? Transformacje, inscenizacje i inne*, wygłoszonym z dużą ekspresją aktorską przez prof. Jacka Kurczewskiego (UW). Kolejnym ważnym punktem programu były trzy sesje plenarne: pierwsza, zatytułowana: „Przeobrażenia instytucji społecznych”, druga: „Wartości w czasie kryzysu” oraz trzecia: „Socjologia wobec złożoności współczesnego świata”.

Następnie odbyły się cztery sympozja („Kapitały społeczeństwa polskiego”, „Kryzys w kapitalizmie czy kryzys kapitalizmu?”, „Ziemie Zachodnie i Północne w perspektywie regionalnej” oraz „Społeczne konsekwencje technologii informacyjno-komunikacyjnych i nowych mediów”). Po nich odbyła się sesja specjalna na aktualny bardzo temat: „Jak uczyć socjologii”. Drugiego dnia zjazdu odbyła się również sesja specjalna: „Od Polonii do autobiografii – naukowe peregrynacje prof. Jacka Leońskiego. In memoriam”, poświęcona pamięci krótko przed zjazdem zmarłego prof. dra hab. Jacka Leońskiego.

Nasza uczelnia reprezentowana była na zjeździe bardzo wyraźnie. Zgłosiliśmy i poprowadziliśmy aż dwie grupy tematyczne. Tematem panelu grupy nr 26, której byłam współorganizatorem wraz z dr hab. Izabelą Skórzyńską, był *Kryzys definiensu regionalizmu w Polsce. Aspekty historyczno-socjologiczne*. Druga grupa tematyczna (nr 37) prowadzona była przez dr Kalinę Kukiełko-Rogosińską (również z Zakładu Metodologii Badań Społecznych IS WSH). Jej temat to: *Nie tylko pies i kot. Rola zwierząt w społecznym życiu człowieka*.

W tym miejscu zatrzymam się obszerniej na pracy grupy tematycznej 26, gdyż trwała ona aż dwa dni (12 i 13 września), w każdym z nich były to sesje podwójne, zatem wyznaczyły mi, jak współorganizatorce – w znacznym stopniu obszar aktywności zjazdowej i w nim jakość mojego uczestnictwa. Powołanie naszej grupy wiązało się z dostrzeżeniem faktu, iż rozwój regionalizmu w krajach nowych demokracji wiąże się z licznymi progami i przejściami. Z jednej strony małe ojczyzny zakorzenione są w świecie standardów współczesnej demokracji i naczelnej zasady subsydiarności, ale z drugiej także w świecie historii i pamięci zarówno wernakularnej, jak i oficjalnej, będących pod silnym wpływem bieżącej polityki i realizowanych w jej ramach wartości i interesów.

Bieżącą politykę definiuje kryzys, zarówno ekonomiczny, jak i kulturowy, w tym tożsamościowy. W tym kontekście otwartym pozostaje pytanie o otwarty/zamknięty charakter regionów. Przejście od zamkniętej do otwartej polityki regionalnej inauguruje rozbieżności opinii na temat kształtu demokracji lokalnej, partycypacyjnej. Tym istotniejsze, że regionalizm w aktualnej debacie publicznej pojawia się nie tylko w kontekście decentralizacji i dyskusji o kształcie Polski lokalnej, lecz także np. w kontekście autonomii regionów, która budzi duże emocje (jak np. autonomia Śląska). Inne akcenty tej debaty dotyczą opozycji (czy tylko pozornej?),

jaka zachodzi między Polską jako silnym wewnątrznie organizmem politycznym zdolnym przezwyciężyć kryzys i postrzeganą jako słabą/zagrażającą bytowi narodowemu i państwowemu Polską regionalną. Ważne miejsce w tej debacie zajmuje pytanie o skutki pluralizacji pamięci przeszłości, czego przejawem w ostatnich 20 latach było otwarcie się wspólnot lokalnych na różne, często nieobecne wcześniej w publicznym dyskursie interpretacje przeszłości, tak narodowej, jak i regionalnej/lokalnej, co skomplikowało znacząco obraz wspólnoty narodowej jako wewnątrznie jednorodnej i spójnej. Sytuacja ta skłoniła nas do postawienia następujących pytań szczegółowych: 1) jakie pamięci (tożsamości) praktykują dziś wspólnoty lokalne/regionalne w Polsce; 2) czy w istocie pluralizacja pamięci lokalnej/regionalnej prowadzi do osłabienia wspólnoty narodowej i jej państwa; 3) czy kryzys ekonomiczny i pozostające z nim w relacji kryzys polityczny, kulturowy, tożsamościowy, mają wpływ na kształtowanie się otwartej polityki regionalnej teraz i na przyszłość?

Referenci obradujący nad tymi zagadnieniami w grupie tematycznej 26 rozwinęli tę tematykę w bardzo twórczy sposób, na wiele sposobów, najczęściej w oparciu o badania własne, odwołujące się do stosowanych równoległe bardzo bogatych metod badań. Naszą uczelnię w tej grupie tematycznej reprezentowali: pan dziekan Wydziału Nauk Społecznych dr Waldemar Urbanik (referat: *Partykularz stanu wojennego. Strażnicy i więźniowie niepamięci a tożsamość Szczecinian*). Drugim wygłoszonym referatem z naszej uczelni w tej grupie tematycznej było wystąpienie dra Andrzeja Kokiela *Pamięć i tożsamość mieszkańców Szczecina*. Obrady nasze były bardzo udane.

Również część artystyczna, aktywność kulturalna i życie towarzyskie na zjeździe dostarczą materiału do wspomnień – do kolejnego. A na następnym zjeździe spotkamy się dopiero za trzy lata, tym razem w Gdańsku.

Anna Wachowiak

Nie tylko pies i kot – rola zwierząt w społecznym życiu człowieka. Grupa tematyczna XV Zjazdu Socjologicznego „Co po kryzysie?”, Szczecin 11-14 września 2013

12 września, podczas drugiego dnia jubileuszowego XV Zjazdu Socjologicznego, w siedzibie Uniwersytetu Szczecińskiego odbyły się obrady grupy tematycznej *Nie tylko pies i kot – rola zwierząt w społecznym życiu człowieka*, którą miałam przyjemność moderować. Wraz z mgr. Krzysztofem Tomankiem z Uniwersytetu Jagiellońskiego zaproponowaliśmy sesję, której celem była, zgodnie z przyjętymi przez nas założeniami, refleksja nad szeroko ujętą rolą, jaką zwierzęta pełnią współcześnie w społecznym życiu ludzi. Interesujące wydawało nam się nie tylko uchwycenie pewnych tendencji, mód i stereotypów związanych z posiadaniem określonego pupila, lecz także omówienie wyraźnej widocznej – zdaniem autorów i uczestników opisywanej grupy – zmiany w podejściu do „użytkowego” traktowania zwierząt, m.in. obserwowany w ostatnich latach wzrost popularności diety bezmięsnej, czy działalność coraz liczniejszych stowarzyszeń walczących o dobro zwierząt. Spośród nadesłanych zgłoszeń wybraliśmy cztery referaty, ostatecznie zaprezentowane zostały trzy (jeden z prelegentów był nieobecny).